

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 132/11
v Luxemburgu 1. decembra 2011

Rozsudok vo veci C-145/10
Eva-Maria Painer/Standard Verlags GmbH, Axel Springer AG, Süddeutsche Zeitung GmbH, Spiegel-Verlag Rudolf Augstein GmbH & Co KG a Verlag M. DuMont Schauberg Expedition der Kölnischen Zeitung GmbH & Co KG

Fotografický portrét požíva rovnakú autorskoprávnu ochranu ako akékoľvek iné dielo

Médiá však takúto fotografiu môžu zverejniť bez súhlasu jej autora, ak môže zverejnenie na účely trestného vyšetrovania pomôcť polícii pri pátraní po nezvestnej osobe

E.-M. Painer je samostatne podnikajúca fotografka a fotografuje najmä deti v materských škôlkach a školských družinách. V rámci tejto činnosti vytvorila niekoľko fotografií Nataše K. (pričom navrhla pozadie, určila pózu aj výraz tváre, ovládala fotoaparát a tieto fotografie vyvolala).

Po tom, čo bola v roku 1998 vtedy desaťročná Nataša K. unesená, rakúska polícia vyhlásila pátranie po nezvestnej osobe, v rámci ktorého boli použité fotografie E.-M. Painerovej.

Po úteku dievčiny v roku 2006 a pred jej prvým verejným vystúpením zverejňovalo päť vydavateľov tlače, štyria nemeckí a jeden rakúsky, tieto fotografie v novinách¹ a na známych internetových stránkach, avšak bez toho, aby uviedli meno autora fotografií, alebo s uvedením iného mena než mena E.-M. Painerovej ako autorky.

Okrem toho viacero z týchto denníkov uverejnilo portrét vytvorený s pomocou počítačového programu na základe jednej z týchto fotografií, ktorý znázorňoval predpokladanú podobu dievčiny, keďže až do jej prvého verejného vystúpenia neexistovala jej nová fotografia.

E.-M. Painer sa domnievala, že zverejnením týchto fotografií došlo k porušeniu autorského práva, a preto sa domáhala, aby rakúske sudy vydavateľom tlače nariadili okamžite ukončiť rozmnožovanie a/alebo šírenie fotografií alebo fantómového obrazu bez jej súhlasu a bez uvedenia jej mena ako autorky. Takisto sa domáhala zaplatenia primeranej odmeny a náhrady spôsobenej škody.

Handelsgericht Wien (Obchodný súd vo Viedni, Rakúsko), ktorý rozhoduje o spore, sa Súdneho dvora pýta, či právo Únie priznáva portrétovej fotografii obmedzený rozsah ochrany priznanej autorským právom, pretože sú „realistické“ a majú len malý potenciál úpravy. Ďalej si vnútroštátny súd praje zistiť, za akých podmienok môžu takéto fotografie používať médiá bez súhlasu ich autora na účely pátrania. Okrem toho žiada Súdny dvor o spresnenie podmienok, za ktorých je možné chránené dielo citovať.

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor najskôr uvádza, že autorské právo chráni len pôvodné diela, teda tie, ktoré možno považovať za výsledok autorovej vlastnej duševnej tvorby. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomína, že dielo je vlastným duševným výtvorom autora, ak je výrazom jeho osobnosti. To platí v prípade, že autor mohol pri vytváraní diela vyjadriť svoje tvorivé schopnosti prostredníctvom slobodných a tvorivých rozhodnutí.

Súdny dvor konštatuje, že autor fotografického portréту môže vykonávať slobodné a tvorivé rozhodnutia viacerými spôsobmi v rôznych fázach jeho realizácie. V prípravnej fáze môže autor zvoliť kompozíciu, postoj fotografovanej osoby či osvetlenie. Pri snímaní fotografického portrétu

¹ Ide o nasledujúce denníky: Der Standard, Süddeutsche Zeitung, Express, Bild a Die Welt, ako aj týždenník Der Spiegel.

môže zvoliť rámovanie, uhol pohľadu alebo vytvorenú atmosféru. Napokon pri tlačení negatívu si môže vybrať medzi rôznymi existujúcimi technikami vyvolania tů, ktorú hodlá použiť, alebo môže prípadne použiť ešte programové vybavenie.

Prostredníctvom týchto jednotlivých rozhodnutí tak môže autor fotografického portrétu vytvorenému dielu vtlačiť svoj „osobný štýl“. **Fotografický portrét je teda chránený autorským právom**, pretože je výrazom tvorivých schopností autora. Okrem toho Súdny dvor zdôrazňuje, že **táto ochrana je rovnaká ako ochrana, ktorá je priznaná ostatným dielam, vrátane fotografických diel.**

Ďalej Súdny dvor pripomína, že podľa práva Únie² môže byť rozsah ochrany poskytnutej autorským právom prostredníctvom výnimiek obmedzený, ak je chránené dielo používané na účely verejnej bezpečnosti, najmä v súvislosti s pátraním po nezvestnej osobe. V tejto súvislosti Súdny dvor uvádza, že za **spôsobilé na zaisťovanie verejnej bezpečnosti** vhodnými opatreniami, napríklad šírením oznámenia o pátraní, **a zodpovedné za toto zaisťovanie** možno považovať **len členské štáty, a nie vydavateľov tlače.**

Nemožno však vylúčiť, že by vydavateľ tlače mohol sporadicky prispievať k plneniu cieľa verejnej bezpečnosti, **napríklad zverejnením fotografie hľadanej osoby.** Táto iniciatíva však musí súvisieť s konaním vedeným príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a musí byť vykonaná po dohode a v súčinnosti s nimi, aby sa zabránilo riziku, že bude v rozpore s opatreniami, ktoré tieto orgány prijali. Súdny dvor tiež spresňuje, že predchádzajúca konkrétna, naliehavá a výslovná výzva bezpečnostných orgánov smerujúca k zverejneniu fotografie na účely pátrania v takomto prípade nie je nevyhnutná.

Napokon, pokiaľ ide o citáciu chránených diel, Súdny dvor pripomína, že diela, ktoré už boli sprístupnené verejnosti v súlade so zákonom, možno citovať pod podmienkou, že bude označený ich zdroj, vrátane mena autora, pokiaľ sa neukáže, že to nie je možné.

V tejto súvislosti Súdny dvor odpovedá na tvrdenia uvedené vydavateľmi tlače, podľa ktorých získali fotografie M.-E. Painerovej od tlačovej agentúry, ale mali ťažkosti určiť meno autora a nemohli ho uviesť na fotografiách. Pokiaľ tlačová agentúra získala tieto fotografie zákonne, čiže so súhlasom autora, Súdny dvor sa domnieva, že mala oznámiť vydavateľom meno autora. Vydavatelia preto tiež mali povinnosť uviesť ho vo svojich novinách.

Súdny dvor však spresňuje, že je takisto možné, že fotografie E.-M. Painerovej pôvodne verejnosti sprístupnili rakúske vnútroštátne bezpečnostné orgány. V takom prípade nebolo nutné uviesť meno autora. Z tohto dôvodu sa v takejto situácii a pod podmienkou, že meno autora nebolo uvedené, vyžaduje len uvedenie zdroja týchto fotografií, a nie aj mena ich autora.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 01/001, s. 230).